

Priekšvārds

Šī gada krājumā priekšplānā izvirzās trīs tematiskās līnijas. Pirmās ietvaros kopsaucējs ir Latvijas mūzikas vēsture, tomēr katrs autors skatījies to atšķirīgā rakursā. Krājumu ievada **Guntara Prāņa** raksts *Rīgas misāles muzikālās marginālījas*. Pētot unikālu dokumentu – Rīgas misāles manuskriptu – un salīdzinot to ar citviet Eiropā pazīstamajām liturģiskajām grāmatām, autors fiksē 15. gadsimta Rīgas lokālo tradīciju savdabību un iezīmē arī antropoloģisku izzīņas lauku, kas aptver visas viduslaiku katedrāles dzīves nianses.

Divi turpmākie raksti pārceļ jau nesenākā pagātnē – 20. gadsimta 20.–30. gadu Latvijā. **Ieva Tihovska** rakstā *Kurš rada čigānu mūziku? Nečigāni un biedrības „Čigānu draugs“ koris (1932–1933)* aplūko šī laikmeta norises etnomuzikoloģiskā rakursā. Atsevišķu koncertdzīves notikumu – čigānu kora koncertu 1933. gada 29. aprīlī – autore pēta plašākā kontekstā, atklājot caur tā prizmu sabiedrībā valdošos priekšstatus par čigānu mūzikas fenomenu un faktoriem, kas to iespaidojuši. Savukārt **Terēzes Zībertes-Ijabas** raksts *Rīgas radiofona simfoniskais orķestris 20.–30. gados – organizācija, komunikācija un mākslinieciski radošā darbība* veltīts kolektīvam ar bagātu vēsturi, tagadējā LNSO priekštecim; autore uzmanības centrā ir kultūrpolitiskie apstākļi, kas iespaidojuši tā funkcionēšanu – repertuāra izvēli, mākslinieku atalgojumu, koncertdarbības intensitāti u. tml. Tas ir Latvijas muzikoloģijā mazāk ierasts skatījuma rakurs, kas paver jaunas perspektīvas mūzikas dzīves norišu analizē.

Krājuma otrajā lielajā rubrikā atsevišķu žanru, stilu un mūzikas valodas attīstības tendences izvērtētas galvenokārt saiknē ar 20.–21. gadsimta latviešu mūziku. **Ilona Būdeniece** rakstā *Žanrs latviešu instrumentālajā mūzikā (20. gadsimta pēdējā trešdaļa – 21. gadsimts)* īpašu uzmanību veltī gan tradīcijai un novitātei klasisko žanru interpretācijā, gan nosacīti jaunajiem librožanriem; lai izzinātu to saknes, meklētas paralēles pagātnes mūzikā, tostarp 19. gadsimta Eiropas komponistu daiļradē. Arī **Jūlija Jonāne**, rakstot par mūziķiem un pētniekiem aizvien aktuālu jautājumu loku (*Ieskats reliģiskās mūzikas terminoloģijas specifikācijā*), plašāk komentētos piemērus izraudzījusies no latviešu mūzikas sfēras, taču konteksta iezīmēšanai aplūko atsevišķu terminu lietojuma īpatnības dažādos pasaules reģionos.

Atsevišķa žanra izpētei pievērsusies **Diāna Zandberga** – muzikoloģe un pianiste, kas savā repertuārā lielu vietu atvēlējusi mūsdienu latviešu komponistu darbiem. Daļa no tiem (līdzās citām kompozīcijām) iztirzāta viņas rakstā *Faktūras īpatnības latviešu klaviermūzikā*; dažādi faktūras un jo īpaši viena tās aspekta – figurācijas – modeļi aplūkoti gan stilistiskās ievirzes, gan kompozīcijas tehnikas aspektā. Rubriku noslēdz **Indriķa Veitnera** publikācija *Džeza identifikācija agrīnajos*

skaņuplašu ierakstos. Tā ieskandina *Mūzikas akadēmijas rakstiem* jaunu tematisko līniju – džeza pētniecību. Autors piedāvā savu metodi šī stila elementu identificēšanai skaņierakstos un demonstrē tās iespējas, analizējot agrīnos Latvijas mūziķu ieskaņojumus, kuros džezs bieži mijiedarbojas ar dažādām populārās mūzikas formām.

Skaņierakstu analīzes tēmu, bet jau gluži atšķirīgā plāksnē, turpina krājuma pēdējā rubrika. Tajā ietverts **Tatjanas Ostrovskas** pētījums *Mūzika ierakstā. Daži uztveres problēmjaudājumi*, kas veltīts skaņieraksta un *dzīvā* priekšnesuma uztveres atšķirībām. Tādējādi autore skar psiholoģijas dimensiju, kas pārstāv *Mūzikas akadēmijas rakstos* līdz šim plašāk nerisinātu tematiku. Rezumējot – 2013. gada krājums iezīmīgs ar pētniecības metožu un pieeju dažādību, ietiecoties arī starpdisciplinārā jomā; gribētos cerēt, ka vairāki tajā iezīmētie ceļi radīs turpinājumu latviešu muzikoloģijā.

Krājuma sastādītāja
Baiba Jaunslaviete